

פי שיצא מוציא, שהרי הכל חייבים בהן, וכל ישראל ערבים זה לזה.

הדרן עלך ראוהו בית דין

פרק יום טוב

הפרק שלפנינו ממשיך לעסוק בהלכות תקיעת שופר, ובענין אמירת פסוקי מלכיות, זכרונות ושופרות.

כמו כן מתבארים בפרק זה כמה תקנות של רבן יוחנן בן זכאי, בנוסף לתקנתו בתקיעת שופר בשבת.

מתניתין:

א. יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת —

במקדש היו תוקעין.

אבל לא היו תוקעים במדינה, בירושלים וביתר המקומות.⁽¹⁾

ובגמרא יתבאר טעם הדבר.

[ויש אומרים שכל ירושלים היא בכלל המקדש. והמדינה היא חוץ לירושלים]⁽²⁾.

ומביאה הגמרא ראייה לפשוט את הספק:

תא שמע, שאף ברכות אלו נידונות כברכות חובה, וגם אם יצא — מוציא:

דאמר רב אשי: כי הוינן בי רב פפי, כאשר היינו בביתו של רב פפי הוה מקדש לך, היה מקדש ומוציא אותנו ידי חובתנו.

וכי הוה אתי אריסיה מדברא, וכאשר מאוחר יותר, כשהגיעו אריסיו של רב פפי מן המדבר, הוה מקדש להו. היה חוזר ומקדש להוציאם ידי חובתם.

ומכאן שאף על פי שיצא ידי חובתו בקידוש, חוזר ומוציא אחרים אף בכרכת בורא פרי הגפן. וכן לענין המוציא על המצה, שהרי דיניהם שוים.

תנו רבנן: לא יפרוס אדם פרוסה לאורחין, ויברך המוציא להוציאם, שהרי אין הם מחויבים בדבר, שהרי יכולים הם שלא לאכול, אלא אם כן הוא אוכל עמהם, שאז הוא מחויב בדבר.

אבל, פורס הוא לבניו ולבני ביתו, ומברך המוציא להוציאן, כדי לחנכן במצות.

כיון שאיסור ברכה לבטלה אינו אלא מדרבנן, התירו לעשות כן לצורך חינוך.⁽¹⁰⁴⁾

ובברכת החלל ובברכת המגילה — אף על

ברכות הנהנין הן חובה, בכל זאת לא השתנה דינן מדין ברכות הנהנין שבכל מקום, שהן רשות. ואי אפשר שאדם יוציא את חברו בהן].

104. ריטב"א. וכתב שכך היא דעת רבנו תם. [והוא לקמן בתוספות לג א ד"ה הא]. והמהדיר על הריטב"א מביא שדעת הרמב"ם [בפאר הדור

סי' קה] שאיסור ברכה לבטלה דאורייתא. וכן כתבו בתשו' הגאונים [שערי תשובה קטן]. ודעת הרשב"א והר"ן ותרומת הדשן כרבנו תם.

1. רש"י.

2. ריטב"א בשם תוספות והרמב"ם [בפי'